

HRVATSKI glasnik

Godina XXI, broj 51

22. prosinca 2011.

cijena 100 Ft

Foto: Branka Pavić Blažetin

Betlehemari
KUD-a Tanac

„Glasnikov tjedan“

Komentar

Trebao bi blagdanski ugođaj kroz cijelu godinu

Zar blagdani imaju iznimnu odgojnu snagu? Odrasli slave blagdane zato što je to izraz njihove vjere, zato što su ih slavili njihovi preci, ili zato što ih svi slave, a i zato što ih taj obred usređi. Blagdani vezani uz vjersku i narodnu tradiciju svetkuju se u obitelji, kroz njih se steže i učvršćuje osjećaj pripadanja i zajedništva te predodžba o vlastitoj kulturnoj i nacionalnoj svijesti. Da bi se ostvario osjećaj zajedništva, što je svrha svih blagdana, treba stvoriti takvo ozračje. U našim malim hrvatskim zajednicama, koje možemo nazvati i većim obiteljima, prilikom čekanja blagdana pojača se osjećaj zajedništva. Priredbe, razne aktivnosti u blagdanskome razdoblju članovi zajednice uvijek veoma posjećuju, jer svaki pojedinac u tom vremenu više pozornosti posvećuje svojoj duhovnoj potrebi i otvoreniji je i prema drugima. Danas, kada je vrijeme došašća pretrpano golemim količinama reklama, promidžbenim programima s čudnovatim, sjajnim proizvodima, vrlo sam sretna kada mogu pribivati na programima naše zajednice, koji su protkani starodrevnim, lijepim običajima, na kojima nije u prvom planu utrka za najvećim poklonom, ukrasom ili svjećicom, nego zajedničko učenje zaboravljenih hrvatskih molitava, hrvatskih adventskih pjesama, izradba adventskih vijenaca, sijanje pšenice zajedno u razgovoru i druženju. Blagdani imaju golemu odgojnu snagu, a slavljenje blagdana bitno je za djecu i mlade, stoga je od izrazite važnosti da u blagdanske aktivnosti uključimo i mlade naraštaje, da pri učenju hrvatskih blagdanih pjesama budu nazočni, da im se pokaže na koji se način priprema naša zajednica, da nas bogoslužje na hrvatskom jeziku još više povezuje u zajednicu. Hrvatske božićne pjesme, koje su bliske i njima (prekrasne su bile i suvremene božićne pjesme na hrvatskom jeziku gimnazijalaca) dio su naše kulture, da se hrvatska zajednica brine o njima, da potrebuje njih, da u hrvatskoj zajednici ima vrijednih događaja, da je vrijedno pripadati toj zajednici. Hrvatski sadržaji u blagdanskome ugođaju imaju jaču snagu nego bilo kada, zajednička vjera povezuje Hrvate. Blagdanske je ozračje prava prilika da se djeci prenese ono bogatstvo običaja kojima raspolaže naša hrvatska zajednica. Njihovim upoznavanjem, ponavljanjem nastavit će se tradicija, da božićno slavlje naših Hrvata ne može bez mise na hrvatskom jeziku, bez hrvatske pjesme, bez hrvatske čestitke itd. Sve su to slike koje će mnogi nositi u svom pamćenju od djetinjstva, to su doživljaji koji ostaju u čovjekovoj svijesti, utkaju se u nas, oblikuju nas i stvaraju nam osnovu za kasnije doživljaje. Kada bi blagdan bio cijele godine, naravno, izgubio bi onu iznimnu snagu, ali mi, članovi zajednice, i sami bismo mogli posvetiti više pozornosti hrvatskom jeziku, hrvatskim molitvama, hrvatskim običajima u svojoj hrvatskoj obiteljskoj zajednici.

Bernadeta Blažetin

Hrvati u Mađarskoj, već osamnaest godina nemaju parlamentarnog zastupnika, i mala je vjerojatnost da će ga uskoro imati u Mađarskom parlamentu iako im je to jamčio Ustav koji je na snazi do kraja prosinca (a proglašuje i novi Temeljni zakon koji stupa na snagu 1. siječnja 2012. g.). Tijekom svih tih godina nije bilo političke volje glede rješavanja toga pitanja. U Hrvatskoj na posljednjim izborima zastupnika za Hrvatski parlament (Sabor) 374.800 pripadnika manjina moglo je birati hoće li glasovati za zastupnika svoje manjine, ili za neku od lista u izbornoj jedinici gdje prebivaju. Hrvatski ustav jamči zastupnicima nacionalnih manjina osam mjesta u Hrvatskom saboru temeljem općega prava glasa što ga mogu iskoristi glasujući ili za kandidate svoje nacionalne manjine u XII. izbornoj jedinici ili za stranačke liste u izbornim jedinicama (I–X).

Pripadnici srpske nacionalne manjine biraju tri, a talijanske i mađarske po jednog zastupnika. Po jednog zajedničkog zastupnika biraju pripadnici češke i slovačke manjine, austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške, i židovske manjine, te pripadnici albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske manjine. Pripadnici nacionalnih manjina na biračkome mjestu mogu odlučiti žele li glasovati za kandidate nacionalnih manjina u posebnoj, XII. izbornoj jedinici ili za liste izborne jedinice kojoj pripadaju prema prebivalištu. Pripadnici srpske nacionalne manjine, ukoliko glasuju za liste u XII. Izbornoj jedinici, glasuju

za najmanje jednog, a najviše tri kandidata, dok pripadnici ostalih manjina glasuju samo za jednog kandidata. Pripadnici nacionalnih manjina koji ne žele glasovati u XII. izbornoj jedinici, nego svoj glas žele dati nekoj od lista od I. do X. izborne jedinice, svoju odluku trebaju priopćiti biračkom odboru prilikom dolaska na biračko mjesto.

Kao ilustraciju navedimo kako je broj birača austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine koje biraju zajedničkog zastupnika 13 163. Oni su mogli birati

Hrvatski ustav jamči zastupnicima nacionalnih manjina osam mjesta u Hrvatskom saboru temeljem općega prava glasa što ga mogu iskoristi glasujući ili za kandidate svoje nacionalne manjine u XII. izbornoj jedinici ili za stranačke liste u izbornim jedinicama (I–X).

između 23 kandidata na zajedničkoj listi. Izborima je pristupilo 4684 birača, broj važećih listića je 4572, a pobjednik Veljko Kajtazi ušao je u Hrvatski sabor s 18,88% dobivenih glasova.

Broj birača mađarske nacionalne manjine je 9731, na listi su bila dva kandidata. Izborima je pristupilo 4823 glasača, važećih listića bilo je 4737, a kandidat Deneš Šoja ušao je u Hrvatski Sabor s osvojenih 51,53% dobivenih glasova.

Nisu to zastupnici koji su „glasnogovornici“, nego zastupnici s pravom glasa, glasa koji ima itekakvu političku težinu.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Ákos Kollár

Svim čitateljima Hrvatskoga glasnika želimo sretan Božić i blagoslovljenu 2012. godinu!

Obnovljeni dječji vrtić i crkveno dvorište u Sumartonu

Na blagdan zaštitnika Sv. Martina Sumartonci su se mogli radovati proljepšavanju naselja. Postavljeni su tlakavci u crkvenom dvoru, te je obnovljen dječji vrtić. Oba ulaganja, koja iznose domalo 19 milijuna forinti, ostvarena su sredstvima preko natječaja.

Svečana predaja crkvenog dvorišta

Svečana predaja i posveta obnovljene ustanove i uređenog dvora upriličene su upravo na blagdan zaštitnika, pa je svečanost započela misom posvećenom Sv. Martinu, koju je predvodio mjesni župnik István Marton. Opat György Vendrő, nekadašnji sumartonski župnik, posvetio je novouređeno crkveno dvorište, a zatim dječji vrtić. Uz prigodni program svečani je govor održao parlamentarni zastupnik László Pinter naglašujući važnost vjere i obitelji. Martin Capari, sumartonski načelnik, izvijestio je o podacima obnove crkvenog dvorišta i dječjeg vrtića.

Djeca u vrtiću izvode igrice vezane za Sv. Martina

Za uređenje parka u crkvenom dvorištu dobivena je potvora od sedam milijuna forinti preko natječaja Leader, čemu je mjesna samouprava trebala dodati još 20% svog udjela. Velika je radost obnova zgrade dječjeg vrtića, koju već dugo godina planirala mjesna samouprava. Na zgradi je promijenjen krov, građevna stolarija, sanitarni čvorovi, te je postavljena vanjska izolacija. Ulaganje iznosi 10,3 milijuna forinti, od toga 6,8 milijuna dobiveno je preko natječaja, a ostale troškove snosila je mjesna samouprava. Voditeljica dječjeg vrtića Eržebet Hederić vrlo je zadovoljna obnovom i nada se da će to i nastaviti, naime bilo bi dosta posla i na dvorištu, vanjske su igračke već vrlo trošne, a ne odgovaraju ni europskim standardima. Dječji vrtić pohađa dvadesetero djece, koji čine jednu miješanu skupinu. O njihovu odgoju brine voditeljica Hederić i odgojiteljica Ana Vlašić.

Sumartonski dječji vrtić područna je ustanova hrvatske okružne osnovne škole u

Serdahelu i u njoj se odvijaju nacionalni odgoj i obrazovanje. Odgojiteljice se trude u život vrtića unijeti stare hrvatske običaje, pa uz blagdane uvijek nešto priređuju, uče se hrvatske pjesmice, plesovi. U tome su uvijek partneri i roditelji. Povodom Svetog Martina također su naučene pjesmice, igrice vezane za tog sveca, te za krštenje mošta, što su djeca predstavila i gostima prilikom svečane predaje dječjeg vrtića.

Otvoren obnovljeni kulturni dom u Prisiki

U Prisiki je 19. novembra, u subotu, cijelo selo svečevalo, a razlog je bio da je ta dan otvorio svoja vrata obnovljeni kulturni dom. U srcu samoga naselja atraktivnim izgledom je vabila izriktana zgrada sve domaće ljude, pozvane goste iz Ugarske, Austrije ter i Hrvatske. U hladnom, maglovitom vrjenu se je začela i dosta dugo durala svetačnost pod vedrim nebom, ku su nakinčili organizatori recitacijom i nastupom dice iz čuvarnice. Bertalan Harangozo, peljač Vladinoga ureda u Željeznoj županiji, nazvao je ta dan značajnim, s otvaranjem ovoga doma, koji je postavljen u razvoj kulturnoga i društvenoga žitka s knjižnicom, telekomunikacijskim, omladinskim i informativnim centrom ter doktorskom ordinacijom, ali glavnu ulogu će još odigravati ov dom u revitaliziranju kulturnoga djelovanja ove zajednice.

– Poštovani moji prijatelji, budite čvrsti i žilavi u obdržavanju vaše vjere, jezika i identiteta, gizdavi na svu ostavščinu ku ste dobili od ocev i majkov. Ufam se da će hrvatsvo još dugo ljet ovde živiti, a u to i čvrsto vjerujem! – se je obratio publiku i na svojem materskom jeziku političar, rodod iz Petrovoga Sela. Tamás Báthly, parlamentarni zastupnik, je pohvalio mjesnu samoupravu ka je imala

predstavičvo mislilo da ima i od ovoga važnijih zadać. U medjuvrjenu je minulo dvajset ljet i već nije bilo nijednoga djelića u samom domu koji ne bi bio pravao obnovljenje. Plani za obnove govorili su o investiciji od već milijun Ft, ku iz vlašće moći nijedna samouprava ne bi mogla ostvariti. Onda je na naticanju Ureda za poljoprivredu i razvoj pokrajini,

Dica su ovput pokazala ugarske diče igre

Dom su stanovničtvu prikdali (sliva) Janoš Grüll, poglavar Prisike, Bertalan Harangozo, peljač Vladinoga ureda, i Tamás Báthly, parlamentarni zastupnik

snagu obnoviti ov centar i s tim ponudila još jednu mogućnoć da se ne zabi na one Hrvate,

Mjesni farnik Imre Juhos blagoslovio je novi dom

ki su skoro petsto ljet dugo čuvali hrvatski jezik i hrvatsku kulturu. Istaknuo je da ova impozantna zgrada mora biti i središće prikdavanja najerbanih kinčev ovde živeće hrvatske zajednice. Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave Željezne županije, u svojem svetačnom govoru postavio je i pitanje koje nas trapi, da kako moremo u današnjem svitu ostati Hrvati i je li će nas biti i za pedeset, sto ljet, ali će nas asimilacija u potpunosti zničiti?! U nastavku je još rekao da Prisičani tribaju dalje svisnije se zalagati, svaki u svojem krugu, za hrvatsku rič. – Prethodnika sad obnovljenoga kulturnoga doma su začeli zidati 1969. ljeta i jedno ljetu kasnije su prikdali. Ta investicija je stala kih milijun forintov, a sva djela su napravili mjesni majstori u dobrovoljnom radu. Danas med njimi samo nekoliko živi – se je vratio u seoskoj povijesti Janoš Grüll, prisički poglavar, od koga smo nadalje doznali da čez četira desetljeća samo dvakrat je nešto obnovljeno na zgradi. Jur pri uredjenju doma 1992. ljeta su točno znali da će vrijeda neophodno biti izminuti obloke, vrata, napraviti izolaciju, počvrstiti stijene, ali u onu dob je seosko

samouprava dobila 45 866 889 Ft na dogradnju i oblikovanje modernoga Integriranoga društvenoga i uslužnoga prostora. Za nutarnjom i vanjskom obnovom objekta, sazidan je novi vodeni blok, na novo mjesto je zašla knjižnica, uredi za društva, useljeni su različiti alati, dugovanja i informatička sredstva i još je 6 500 000 Ft ostalo za troljetno funkcioniranje ovoga doma. Samouprava je morala dodati k djelam svotu od 9 764 724 Ft, a doktorska ordinacija i čekaonica su stale 3 250 000 Ft. – Uvjeren sam da ova kuća od 320 kvadratnih metarov će u naredni 20–30 ljeti moći služiti dalje stanovničtvu Prisike, i željim vam da ova hiža svenek bude puna sa sadržaji i životom – je zatvorio s ovimi riči svoj svečani govor prisički načelnik ter je i svim zahvalio ki su doprimili dogradnji, obnovi kulturnoga doma, kojega je blagoslovio mjesni farnik Imre Juhos.

Porizanjem vrpce, gospodari, mali i veliki Prisičani, su veselo pogledali, a ujedno i s velikim ponosom zeli u vlasništvo novi, široki i ne nazadnje temeljito modernizirani seoski dom.

Deveti starogradski adventski hrvatski večer

Starogradska Hrvatska manjinska samouprava od samoga postojanja po deveti put je pozvala na adventski svečani sastanak, a ujedno i kulturni festival Hrvate iz cijele okolice, 3. decembra, u subotu otpodne. Zvana toga došli su i iz dalekih krajev izvođači s kim su se starogradski Hrvati, prvenstveno jačkari, na različiti nastupi upoznali. Jožef Tolnai, predsjednik mjesnoga HMS-a, je mogao pozdraviti i velik broj visokih predstavnika hrvatskoga i ugarskoga političkoga i civilnoga žitka. Pozivu su se odazvali Ivan Bandić, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, i njegova suradnica Neda Milišić, atašeica za kulturu i manjine, Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, dr. Mijo Karagić, bivši predsjednik HDS-a, Franjo Grubić, predsjednik Odbora za manjinu u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji, István Nagy, načelnik Staroga Grada i parlamentarni zastupnik, ter Čaba Horvath, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj.

kulturnom programu su najprlje nastupali kemljanski mališani iz čuvarnice Sunašce. Vjerno su predstavili mjesne običaje, pod peljanjem odgojiteljice Erike Szabados. Posebno je bio zanimljiv dolazak Barbarovke su donesle radost i veselje ne samo na pozornicu, nego i za gledatelje. Zbor Mali Dunaj, Bizonjski tamburaši takaj su jur svako ljeto pozvani da predstavljaju nove pjesme i melodije prilikom ovoga svečevanja. Prvi put su svojim jačenjem

Još i dandanas živi kemljanski običaj, pohod Barbarov, koga su predstavila dica čuvarnice Sunašce iz Kemlje

Folkloriši KUD Konoplje još jednoč su oduševili publiku svojim odličnim igrokazom

očarali sjevernogradišćanske Hrvate, odlične pjevačice Vesele Gradišćanke iz Unde. Uz dirigiranje mlade Sabine Balog ova divjačka kapela je utemeljena pred dvimi ljeti, i svagdir je s pravom prati uspjeh i burni aplauz. KUD Konoplje iz Kemlje uprav tako kot i u prethodni ljeti, opet je cijeli vijenac splelo s predbožićnima događajima. Kako je rekao njev dirigent, Franci Nemet Kišov, htli su

znova donesti na starogradsku pozornicu živu rič. Seosku rič, povidačku s ulice, predstavljajući neobičnu aktivnost klandranja poslije polnoćke. Cijela scena tako se je dobro vidila publiku da su igrokaz zači jedva puščani doli s pozornice. Zato je i nerazumljivo, kako ov kratki kusić s predbožićnima jačkami nisu mogli viditi domaćini, sami Kemljanci. Prvi put su ovde gostovali kotrigi sambotelskoga jubilarnoga zbora Djurdjice ter na kraju su zapjevali i domaćini, pod peljanjem Veronike Kiss. Kako je

reкао Jožef Tolnai, zbor se je osnovao u 2006. ljetu i broji 50-60 aktivnih jačkarov i jačkaric. Za cijeli zadnji misec ovoga ljeta imaju pozive na nastupe i svenek u lipo primljeni. U gradu su jur pokrenuli tečaj tamburanja, va miseci jednoč dojde učiti sedam tamburašev dr. Jive Maasz iz Čunova. U srijedu se uči hrvatski jezik u Hrvatskom klubu, a po novom planu HMS će u novom ljetu pozvati starije ljude ki će povidati o negdašnjem žitku u Bizonji, Kemlji, svetki i važni događaji.

Zadnja božićna jačka otpjevana u škurini dvorane uz goruće sviče s toplinom ljubavi je pustila sve diozimatelje na skupnu večeru i daljnje pominkanje ter jačenje u ovoj starogradskoj noći.

-Tiho-

Jožef Tolnai, predsjednik HMS-a, je rado čestitao i objamio tetu Lizu Kolarovu iz Kemlje

Divota je bila slušati Istvána Nagya, starogradskoga poglavara, ki je u uvodu programa cijeli svoj govor održao na hrvatskom jeziku, suprot toga da je Ugar. Mišo Hepp, predsjednik HDS-a, je izrazio svoje zadovoljstvo da se i u ovom gradu sad jur redovno okupljaju Hrvati, ki su se pred desetljeći simo doselili iz Kemlje i Bizonje. Potom je posebno zamolio načelnika, ako ide za manjinski zakon u Parlamentu, i najde se u njemu ka-ta točka, za ku bi on mislio da ne valja za svoje gradske Hrvate, neka se javi. Veleposlanik Republike Hrvatske Ivan Bandić uz ostalo je rekao: – Pozdravljam Vas ovdje na kraju Mađarske, u blizini Požuna i Beča. Tu ste kao da čuvate ovaj dio Mađarske, zajedno s našim Hrvatima preko granice i jedne i druge koje, na sreću našu, više nema. Koristim ovu prigodu da kao hrvatski veleposlanik zahvalim Mađarskoj na podršci svih dvadeset godina, kada nam je bilo najteže, kad smo stvarali svoju državu, kad smo imali Domovinski rat i, naravno, sve do ove godine, kada nas je Mađarska jako podupirala da završavamo svoje pregovore u europskoj priči. To je kao jedna vrsta povijesne pravde da smo Mađari i Hrvati opet skupa u Europi, gdje uvijek pripadamo i gdje ćemo sada zajednički ponovo graditi budućnost. Za svečanima govori je predana nagrada Za Gradišćanske Hrvate, Franji Pajriću st., a dr. Jive Šmatović ter Štefan Kolosar će kasnije prikzeti ovo županijsko priznanje. Burni aplauz je pratio koljnofskoga slavljenika. U

Brojni visoki gosti su se odazvali pozivu

SERDAHEL, GORIČAN – Serdahelska mjesna samouprava, u suradnji s prekograničnim partnerom, Općinom Goričan, provodi projekt „Zajednički industrijski park” koji se financira iz IPA prekograničnog programa Mađarska– Hrvatska 2007–2013. Priredba otvaranja projekta bila je 12. listopada, na kojoj su sudjelovali međimurski i pomurski poduzetnici. O projektu, njegovim ciljevima i rezultatu govorili su s hrvatske strane načelnik Općine Goričan Mario Moharić, a s mađarske strane serdahelski načelnik Stjepan Tišler i dr. Lajos Kovač. U okviru projekta bit će izrađen idejni i glavni plan komunalne infrastrukture s potvrdom glavnog projekta (voda, plin, struja, odvodnja), studija izvedivosti zajedničkog industrijskog parka Serdahela i Goričana, zajedno s pripadajućim investicijskim planovima, bit će izrađena zajednička strategija razvoja prekograničnog industrijskog parka, ustrojiti će se obrazovne radionice na temu upravljanja razvojem gospodarstva na regionalnoj/mjesnoj razini i zajednička provedba parka radi boljeg pozicioniranja regionalne zone i privlačenja novih ulaganja. Vrijednost je projekta 193.383,00 eura.

PEČUH – Dana 26. prosinca, na drugi dan Božića, služiti će se misa na hrvatskom jeziku u kurtvarškoj crkvi Sv. Elizabete. Misa će predvoditi velečasni Franjo Pavleković, a pjevati Ženski pjevački zbor Augusta Šenoje uz tamburašku glazbu Orkestra Vizin. Već postaje tradicijom da se Hrvati vjernici iz Pečuha i okolnih naselja okupljaju na tamburaškoj misi na drugi dan Božića u spomenutoj crkvi. Nakon mise slijedi blagoslov vina pečuških Hrvata vinogradara.

KANIŽA – Potkraj studenoga zasjedala je Hrvatska manjinska samouprava Zalske županije gdje je prihvaćeno izvješće predsjednika dr. Jože Takača o gospodarenju organizacije od I. do III. tromjesečja, prihvaćeno je uravnoteženje proračuna za 2011. g., plan rada za 2012. g. i dano je mišljenje o nacrtu proračuna Skupštine samouprave Zalske županije. Županijska skupština ni ove godine nije uvrstila u svoj proračun potpomaganje županijskih manjinskih samouprava, stoga su članovi povjerali predsjedniku da se obrati za skromnu pomoć. Županijska samouprava tijekom godine, u suorganizaciji s mjesnim samoupravama i udrugama, ostvarila je ove programe: Pomurski fašnik u Pustari, Traži se zvijezda u Mlinarcima, Pomurski piknik u Letinji, Vino i tambure u Sumartonu, Pomurski književni dani u Serdahelu. Donesena je odluka o tome da će županijska organizacija potpomagati adventske susrete zborova u Kaniži 4. prosinca i u Sepetniku 10. prosinca, a u prvom tromjesečju nove godine predsmotru međimurske popijevke. Stipendiranje srednjoškolaca će ostvariti ako će imati za njih financijske kapacitete.

Adventski koncert pomurskih zborova

U zajedničkoj organizaciji kaniške Hrvatske manjinske samouprave i Hrvatske manjinske samouprave Zalske županije, 4. prosinca u kaniškoj crkvi Srca Isusova održan je Adventski koncert sa sudjelovanjem hrvatskim pomurskih zborova iz Fičehaza, Mlinaraca, Kerestura, Pustare, Sepetnika, Serdahela, Sumartona, Kaniže i zbora Pijarističke gimnazije. Koncertu je prethodila misa na hrvatskom jeziku, koju su predvodili Antun Hoblaj, dekan donjomeđimurskog dekanata, i Tomislav Kos, preloški župnik.

Učenici pijarističke škole

Glazbeni sastav Pijarističke gimnazije

Hrvatske zajednice u Pomurju pripremaju se na nadolazeće božićne blagdane. Na mnogim je mjestima organizirana izradba adventskih vijenaca, na svim odgojno-obrazovnim ustanovama djeca su s prigodnim programom čekala Svetog Nikolu, u nekim se naseljima priređuje natjecanje u izradbi likovnih ostvarenja s tematikom blagdana, odnosno u kazivanju božićnih stihova, a nigdje ne izostaje ni izradba božićnih ukrasa. Božić i došašće nezamislivi su bez pjesme i glazbe, postoje niz prigodnih pučkih pjesama, no Božić je nadahnjivao i mnoge glazbenike, pjesnike, pa se uz adventsku molitvu nađu i mnoge prigodne pjesme. Kako bi se uz hrvatsku molitvu (što pomurski Hrvati još moraju podosta vježbati, naime već desetljećima nema redovitih misa na hrvatskom jeziku), čuvala i njegovale i crkvene popijevke, kaniška manjinska samouprava svake godine priređuje sličan koncert.

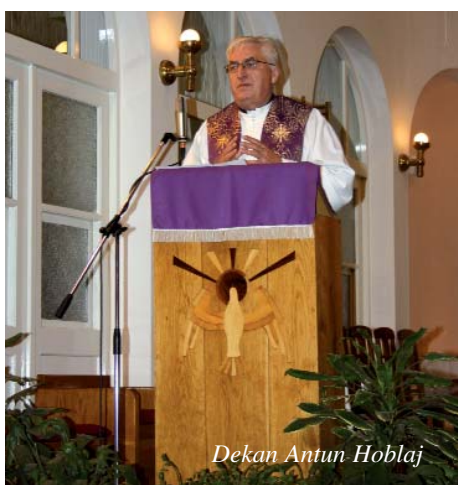
Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske manjinske samouprave, pozdravila

je okupljene vjernike, članove zborova i goste iz Hrvatske, dekana Antuna Hoblaja i župnika Tomislava Kosa. Oni su pred nastup predvodili misu, a u misnom je slavju sudjelovao kaniški tamburaški sastav. U propovijedi je istaknuta krilatica došašća: „Pripravite put Gospodinu”. Bog je u Starom zavjetu slao proroke i govorio da će ispuniti svoja obećanja. Ljudi su to kadšto zaboravljali, odlutali i nisu bili svjesni Božje blizine. No proroci su neprestano upozoravali neka budu spremni jer on će sigurno svoje obećanje ispuniti. U došašću jednako tako iz tjedna u tjedan približavamo se Bogu, a upravo na takvim koncertima vjernici s adventskim pjesmama i duhovno se pripremaju na Božić. U velikoj Božjoj kući oglasile su se pjesme iz pomurskoga kajkavskog zbornika Nebeska ruža, a i takve kojih u njemu nema. Publika je mogla čuti adventske popijevke: Nebo, nebo kak si lepo, O, kakva to svetlost, O, Marija, mati Božja, I na nebu i na zemli, Zbogom, o, Marija, mi moramo iti, Poslal mi anđela Gabrijele, Čuj nas, majko, i druge. Učenici hrvatskog smjera Pijarističke škole uz pratnju školskog sastava prvi put su nastupili na hrvatskoj priredbi. Oni su prikladno svojoj mladenačkoj dobi otpjevali crkvene pjesme modernog stila: Oslobodi me, Naš Bog, on je silan Bog”. Pjesme su uvježbavale profesorice hrvatskoga jezika Gabrijele Čiček i Veronika Vuk Hanš. Nastup zborova ocijenile su preloške profesorice glazbe Jasmina Malek i Jasminka Pervan, koje i same vode crkvene zborove. One su vrlo pohvalile pjevanje zborova, istakle su one pjesme koje su već gotovo zaboravljene, te naglasile važnost

Fičehaski zbor pjevao je najstariju pjesmu

čuvanja pučkih crkvenih pjesama. Program koncerta slušateljima je pružio bogat sadržaj i na izvoran način uveličao vrijeme došašća. Donjomedimurski je dekanat sve zborove podario knjigom „Božićne pjesme” koje je sakupio Miroslav Vuk Croata. Nakon misnoga slavija i koncerta svi su sudionici pozvani na prijam gdje je sve zborove pozdravio dr. Jože Takač, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Zalske županije, i naglasio koliko je važno njegovati hrvatsku kulturu u vrijeme asimilacije, te da se i rabi hrvatska riječ. Upravo na takvim susretima češće se čuje hrvatski jezik i zajedničke priredbe jačaju

Dekan Antun Hobljaj

osjećaj pripadnosti istoj kulturi, istom narodu. U Pomurju nadalje sve do Badnjaka održavaju se koncerti i božićni programi u hrvatskim naseljima. U Sumartonu Božićni će se koncert prirediti 18. prosinca, a 19. prosinca Mješoviti pjevački zbor KUD-a Sumarton gostovat će na božićnom programu u podravskom Izvaru. Osnovnoobrazovno središte u Keresturu 20. prosinca organizira Seoski božić, a serdahelska osnovna škola priređuje božićni program posljednjeg dana nastave pred zimskim odmorom, 22. prosinca.

Beta

Sudionici su nosili zastavu svog sela

Pustarski pjevački zbor

Sajam sira u Grubišnom Polju

Od 19. do 20. studenoga u Grubišnom Polju održan je 9. Gospodarski sajam – sajam sira. Sve je počelo 2003. godine kada je Grubišno Polje u želji predstavljanja svoga gospodarstva organiziralo Gospodarski sajam, koji je tada imao gospodarsko-obrtničko obilježje. Premda je prva godina sajmovanja bila odlična, sljedeće su pokazale tendenciju pada zanimanja posjetitelja. Stoga je poglavarstvo uz pomoć Bjelovarsko-bilogorske županije i Bjelovarskoga sajma, događaj specijaliziralo i obuklo mu ruho Sajma sira 2006. godine. Zamisao se pokazala punim pogotkom jer je upravo Grubišno Polje, kao područje na kojemu posluje jedna od najvećih hrvatskih mljekara Zdenka, idealno mjesto održavanja takvoga sajma. I ove su godine među mnogobrojnim izlagačima bili i prijatelji iz Šeljina, na čelu s gradonačelnikom Attilom Nagyem i Hrvatskom samoupravom grada Šeljina, na čelu s predsjednikom Šandorom Matoricem. U kulturnom dijelu programa nastupio je mađarski Ženski zbor iz Šeljina, te Tamburaški orkestar i pjevačice sastava „Biseri Drave” iz Starina.

KANIŽA, ČAKOVEC – Sastali su se sudionici europskog projekta KaČa II. ocjenjujući njegova četiri protekla mjeseca. Projekt obuhvaća kulturnu suradnju između prijateljskih gradova, razmjenu programa i međusobno posjećivanje programa. Projekt je započeo u lipnju i u okviru toga je ostvareno Medimursko proštenje u Čakovcu, Festival dedele u Kaniži, na kojem su nastupili izvođači kulturnih programa iz dvaju gradova. U okviru projekta izdaje se zajednička knjižica u kojem će biti navedene znamenitosti i tradicionalni programi pomorskog i medimurskoga grada. Među projektnim partnerima je i kaniška Hrvatska manjinska samouprava, pa je na sjednici nazočila i njezina predsjednica Marija Vargović.

PEČUH – Zasedalo je Manjinsko vijeće grada Pečuha, 25. studenog, čiji je predsjednik gradski zastupnik stranke Fidesz József Erb, a njegov zamjenik predsjednik pečuške Hrvatske samouprave Mišo Hepp. Na sjednici 16. studenoga Vijeće je zadužilo Mišu Heppa i Milicu Pavlov da sastave pismo koje će se poslati državnom tajniku Lászlu Szászfalviu glede Zakona o pravima narodnosti i Izbornoga zakona. Pismo je odobreno na sjednici 25. studenoga.

Nepoznati Pricin friz Samoborskog ciklusa

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoae. Ista izložba pod nazivom „Nepoznati reljefni friz Zlatka Price” otvorena je u svibnju u zagrebačkoj Galeriji Mala, a u srpnju u samoborskoj Galeriji Prica. Do sada nepoznati dio stvaralaštva Zlatka Price, njegov savršeno očuvani reljefni friz šira javnost upoznala je tek u proljeće 2010. godine. Friz ukupne dužine 8,50 m ukazuje kako ga treba promatrati u kontekstu Pricina Samoborskog ciklusa, i to nakon njegova povratka iz Indije između 1953. i 1956. godine. Naručitelj toga bila je trgovačka tvrtka „Koopexport” osnovana 1947. godine koja se bavila trgovinom žive stoke i mesom, a tijekom 1990-ih bila je u stečajnom postupku. Kako piše Margarita Sveštarov Šimat, koliko god se može „nalaz” nakon toliko godina neznanja o njemu smatrati „sretnim događajem”, on je za inventuru hrvatske moderne umjetničke baštine i tjeskobni signal mnogočega usput „izgubljenoga”. Radi se o nalazu nepoznatog, neobjavljenog i nadasve zanimljivog dijela umjetnikova opusa pronađenom u prvotnom položaju i u vjerodostojnom rasporedu. Podrijetlom iz upravnih prostora sjedišta jedne bivše trgovačke kuće u

Vrbanićevoj ulici br. 50 u Zagrebu. Riječ je o cjelovitom tematskom ciklusu što ga čini trinaest prizora komponiranih u tri faze u kojima proporcijski i kompozicijski kod varira. (Bili su raspoređeni u dvije prostorije!) Izrađeni su u niskom reljefu od iskucanog, pupčanog, rovašenog, punciranog i graviranog željeznog lima, dijelom patiniranog do tamnog i crnog, a dijelom poliranog do visokog sjaja i zrcalne glatkoće. Riječ je, zapravo, o tri friza. Njihov redosljed i ritam u plastički prilagođenim sljednicama, koje prelaze iz jednoga panela u drugi, cjelovito rekonstruiraju umjetnikovu narativnu i dekorativnu zamisao koju čine; triptih seoske pastorele simultanih prizora povezanih ritmom kompozicije; triptih sa šest konja izrazite obrisne elegancije i perfekcije te poliptih stada govoda, naracijski najbogatiji i vjerojatno izravno povezan s tematikom narudžbe – piše Margarita Sveštarov Šimat. Nepoznati Pricin reljefni friz Samoborskog ciklusa nakon Samobora izložen je u Pečuhu, do 6. siječnja, gradu Pricina rođenja, a kako saznajemo, bit će izložen i u Croaticinoj galeriji u Budimpešti.

bpb

U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae te Zaklade Vesna i Zlatko Prica, u Mini galeriji Hrvatskoga kluba 9. prosinca, otvorena je izložba Zlatka Price „Nepoznati reljefni friz”, u prigodi obilježavanja 95. godišnjice rođenja ovoga velikog hrvatskog likovnog umjetnika rođenog 1916. godine u Pečuhu. Izložbu je otvorio pečuški dogradonačelnik Csaba Nagy, nazočne je pozdravila i izaslanica samoborskog gradonačelnika, Marica Jelenić, a otvaranje je nastupom obogatio

Jasnoća je bijela kao snijeg, i sada kada se zubate sunčane zrake odbijaju o bjelinu svečanu, ništa mi nije jasno. Vijesti stižu svaka pola sata iz Iraka i Irana, iz Moskve i Pakistana, iz Zagreba, Osijeka i Vukovara... Vijesti stižu i ostavljaju odvratne mrlje na zrcalu duše moje poput zdrobljene i razmazane muhe na prozoru. A snijeg samo pada... Radije bih slušao glazbu, pomislih. Pomoći će mi da u ovoj blistavoj i svečanoj bjelini očistim dušu svoju i da se oslobodim grijeha teških kao stijena... Slušajući poznate akorde, buljim na gizdavi i visoki bor ispred prozora. Sve je bijelo i sve blista u svježoj hladnoći. Tvrđokorna ukočenost, četinja samotni strši u visinu i uporno muči. Vani kao da nema života. Ali u tom trenutku jedna vesela sjenica pjevajući skokne na rubnu grančicu. Nju

Božić '91.

slijedi druga, treća, četvrta. Gledaju me pametnim, bistrim očima kako nepomično stojim u toploj sobi. Da, njemu je ugodno i dobro – cvrkuću. Otvorih prozor, ali njih ni to ne poplaši, već kao da mi na ptičjem jeziku kane nešto reći. Cvrk, cvrk, cvrk! Ne dobivši odgovor, postroje se na snježnoj grančici kao u nekoj koncertnoj dvorani i s užtkom slušaju čudne glasove iz sobe. Vivaldi: Četiri godišnja doba. Radio slušamo sjenice i ja. Akordi su nam na krilima mašte dočarali proljeće. Neusuđujemo se ni maknuti jer se bojimo da je ovo samo ugodan san... Svečano podnevno crkveno zvono, čisto i hladno, podsjeti me na kršćanske obveze... Kratka stanka. Nakon petog udara u gong vijesti. Na ratištima u Hrvatskoj ni na Božić nema mira. Vukovar je porušen, jača srpska ofenziva na Osijek, u blizini Dubrovnika, Zadra i Šibenika topovi, mine i zrakoplovi ruše, pale i siju smrt. „Osmi smo dan u podrumu...” čujem drhtavi telefonski glas starog mi prijatelja Drage iz Šibenika. Što je s vama, Ante, Branko, Ivo, Mate, Mirko, Pero? Jeste l' još živi? Znam, vesele konobe postadoše vam skloništa tužna i mračna. Umjesto bevande pijete žuč odvratnu, a mjesto dalmatinskih pjesama i šuma morskih valova slušate plač dječji. Sveti Bože, je l' je moguće da su vrli žitelji ovoga grada koji su pred djecom cijeloga svijeta otvorili dobra srca svoja i dušu široku kao more prostrano, ugroženi u svetoj djedovini svojoj? Je li moguće da nam izgori

domovina stara? Otac mi, križeći se na Badnje večer, reče: „Bože, Božić je, Isusovo porođenje, gladnoga nahrani, žednoga napoji i daj da svatko u miru živi na svome i sa svojimama...”

I danas na Badnji dan kad slavimo Spasitelja rođendan, vi rušite hrvatski san i pucate u razapeće. Ni krv Isusova vas opomenut neće da je danas Njegov i ljubavi dan, da je djelo vaše nevideno bezumlje. Znam, plač i krv vas veseli i hrabri jer vi ste moderni kanibali, al' zaboravit nemojte: doći će i vaš sudnji dan.

Mijo Karagić

Unda, 1991.

na Badnji dan

Trenutak za pjesmu

Oj, pastiri

Oj, pastiri, čudo novo
Niste nigdar vidjeli ovo:
U jaslcam prostim rodio se Bog
Koji s neba siđe
radi puka svog.
Betlem, evo, nije daleko,
Znajte da vam istinu rekoh:
U štalici prostož leži djetešce
Na slamici oštroj,
kao janješce.
Ljubav Božja prevelika
Primi pravu put čovjeka:
S neba siđe dolje radi grešnika
Rodi se u štali,
radi čovjeka.

Božić u Serdahelu,
2010. godine

Gostovanje zagrebačkog Teatra Exit u Budimpešti

Rene Medvešek očarao budimpeštansku publiku

Biti sat i pol sam na sceni, neophodno je da taj glumac ima karizmu i kreativnu glumačku energiju. A to u monodrami Kontrabas autora Patricka Süskinda redatelj, prevoditelj i glumac predstave Rene Medvešek odista uspijeva. U to se uvjerila i budimpeštanska publika 5. prosinca, u kazališnoj dvorani Slovačkoga instituta.

Medvešek igra 47-godišnjega glazbenika koji u Hrvatskome narodnom kazalištu svira kontrabas. Slobodno vrijeme provodi u zvučno izoliranoj sobi boreći se sa svojim životnim problemima. Dramska situacija s jedne strane se gradi na komunikaciji glumca i gledatelja te na protuteži što glumac misli i govori. Medvešek vrlo spretno postupno uvlači publiku u životnu priču ili ispovijed glazbenika. Na početku glazbenik, pijuckajući pivo, prepotentno priča kako glazba može postojati bez dirigenta ili drugih glazbala, ali bez kontrabasa nikako. Instrument je univerzalan i temelj svega. I tada je on, kontrabassist, visoko na hijerarhijskoj ljestvici glazbenika. Može sve postići, ne treba ni vježbati, i soprannistica Svjetlana lako bi se zaljubila u njega. Ali se priča nakon određene količine piva mijenja, glazbenik polako postane svjestan svoje osrednjosti za koje optužuje kontrabas

BUDIMPEŠTA – Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom u Budimpešti i ove su godine priredili Božićnu svečanost, 15. prosinca. U programu su s prigodnim recitacijama, pjesmama, kratkim igrokazom sudjelovali učenici nižih i viših razreda, a kitom božićnih pjesama gimnazijski pjevački zbor. Nakon božićnog programa postavljeni su „stolovi ljubavi“. Ovogodišnji božićni program sastavila je učiteljica Zlata Gergič.

kao glazbalo najružnijeg zvuka. Medvešek, polazeći iz jednog u drugo raspoloženje lika, otkriva da ni ta druga krajnost nije glazbenikova prava slika. Nije posve načistu je li on sâm kriv, ili njegove sposobnosti, izbor ili društvo. Simfonijski orkestar postane predmetom opisa društva, jer se uvijek nađe jedan dirigent, pa iza njega prva violina, i još jedna, te druga viola, puhači... i nakraju kontrabas. Što učiniti u takvoj sredini gdje su uloge iz ministarskih naslonjača već unaprijed podijeljene. Možda je trebao odabrati drugi instrument ili svirati u kvartetu. Ali on i nadalje sanjari kako će jednoga dana ipak pokazati svoje umijeće. Monodrama Kontrabas puna je sarkazma, samoironije, duhovitih komentara. Još jedna ispovijed maloga građana, i očajnički vapaj za promjenom.

Rene Medvešek na 18. festivalu glumaca u Vinkovcima za najbolje glumačko ostvarenje Festivala odlikovan je Nagradom „Fabijan Šovagović“, a na 13. međunarodnom festivalu monodrame u Bitoli (Makedonija) Kontrabasu je dodijeljena nagrada publike za najbolju predstavu Festivala.

k. g.

Njemački autor **Patrick Süskind** svjetski slavan postao je nakon objavljivanja romana „Parfem“ 1985. godine. Preveden je na više od četrdeset jezika i sada je prodan u više od 15 milijuna primjeraka. Monodramu „Kontrabas“ napisao je 1981. godine, nakon čega je tekst preveden na dvadeset i sedam jezika te postaje jedan od najigranijih njemačkih komada.

U povijesti Hrvatskoga glasnika
Šikloš

Jubilarno Martinje

Hrvati koji danas žive u Šiklošu, vole za sebe reći kako su oni uglavnom potomci Semarcana koji su silom prilika prije više od trideset godina napustili svoje rodno selo i odselili se u obližnji grad, ili nekamo dalje. Ali danas u Šiklošu žive i drugi šokvački Hrvati, pa i bošnjački i svi oni koji su dospjeli u ovaj pitomi gradić prema hrvatskoj granici. Hrvatska samouprava djeluje u Šiklošu, a njezini su članovi predsjednica Ildiko Janjić, Ivo Pavić, Anica Torjanac, Marko Bošnjak i Ladislav Janjić. Oni su 10. studenoga u suorganizaciji s Društvom Šokaca južne Baranje, čija je predsjednica Anica Torjanac, a tajnik Ivo Pavić, organizirali proslavu desetoga Jubilarnog hrvatskog šikloškog Martinja u gradskom domu kulture.

U predvorju spomenutoga doma, što su ga napunili brojni šikloški Hrvati i njihovi prijatelji, više od dvjestotinjak ljudi, priredena je izložba dokumenata pod naslovom „30 godina zajedno“.

(...)

bpb

(Hrvatski glasnik 2007/48)

BUDIMPEŠTA – U Općeprosvjetnom središtu Pataky i ove je godine priredena tradicionalna priredba Dan manjina. Dana 17. prosinca, u okvirima priredbe predstavile su se sve majdanske manjinske zajednice, a hrvatsku zajednicu zastupala je budimpeštanska Hrvatska izvorna plesna skupina uz glazbenu pratnju tukuljskog sastava „Prekovac“.

Betlehemari u Santovu početkom 1960-ih godina, prigodom prikazivanja pastirske igre o Isusovu rođenju u župnoj crkvi, sa župnikom Antalom Hegeđúsem. Fotografiju iz obiteljske arhive ustupila nam je Anica Stipanov Kádár (stoji pokraj župnika)

Adventska večer u Olasu

Okupljanje u došašću u organizaciji olaske Hrvatske samouprave polako počinje postajati tradicijom. Tako je bilo i ove godine. Dana 10. prosinca u domu kulture sela Olasa priređena je „Adventska večer“. Dočekala nas je predsjednica samouprave Ana Ružić Rozinger, Šokica rođena u Lotaru a udana za olaskoga Švabu. Prekrasno uređen dom kulture s jaslicama od kukuruzovine, božićnim drvцем ukrašenim ishekkanim božićnim ukrasima, i lijepo postavljeni stolovi. Prekrasni ukrasni medenjaci. Polako se počinju okupljati mještani i pozvani izvođači. Ove su godine pozvani dječja skupina mohačke Šokačke čitaonice, koju vodi Beata Janković, i Orkestar Šokadija iz Mohača te folkloriši iz mjesta Gajića (Hrvatska) koji su prvi put gostovali u Olasu. Zajedno s njima nastupio je dudaš Andor Végħ iz Pečuha i Franjo Dervar Kume na braću, a sve uz nezaboravnu hrvatsku narodnu pjesmu.

Priređeno je kuhano vino, domaći kolači, mala zakuska za sve koji su se okupili. Organizatori su željeli stvoriti zajednički božićni ugođaj za malobrojnu šokačkohrvatsku zajednicu u Olasu. Šokci su zadovoljni ovakvim priredbama, lani su ih oduševili betlehemari KUD-a Tanac, a ove godine djeca iz Mohača, folkloriši iz Gajića, Kume i

Andor. Teško je okupiti ovaj mali broj Šokaca, ali se trudimo. Ima nas 53, kaže Ana Ružić Rozinger. Tek su tri takva braka u Olasu gdje su obadvoje supružnika Hrvati, ima mnogo udovica, a ostali „naši“ brakovi su mješoviti. Budući da je zajednica uistinu mala, svatko svakoga po-

znaje i može ga upitati za „junakčko zdravlje“. Time je i Hrvatskoj samoupravi olakšan posao u priređivanju godišnjih programa jer doista može konzultirati svoje birače s kojima se svakodnevno susreće. Došli su i mnogi koji danas ne stanuju u Olasu: Milan s obitelji iz Pečuha, Julija je došla u posjet roditeljima iz Budimpešte baš na taj dan, obradovali su mi se Branko i Evica, Evičina mama dala mi je nekoliko obiteljskih fotografija za rubriku Bogatstvo.

Kako kaže Ana Ružić Rozinger, olaska Hrvatska samouprava već godinama obiteljima u svom selu pretplaćuje Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, kupi Hrvatski kalendar i božićni poklon, organizira se redovito hrvatsko hodočašće. Ove su godine bili u Santovu, na izletu u Vukovaru, na Božićnom koncertu u Pečuhu... Malo nas je, kažu, a vidim to i sama. Davno je bilo kada se u školi predavao hrvatski jezik, danas toga nema, tek jedan sat tjedno u obliku kružoka što ga vodi učiteljica Evica Majstorović.

Ovom druženju nazočili su, između ostalih, generalna konzulica Ljiljana Pancirov i predsjednik mohačke Hrvatske samouprave Stipan Filaković.

Branka Blažetin
Foto: Gabor Bardos

„Baka i ja u kuhinji” – prikaz tradicionalnih jela u Kaniži

Kaniška Hrvatska manjinska samouprava svake godine priređuje prikaz hrvatskih jela. Većinom se to održava sredinom jeseni kada se pobere voće i povrće te se pospremi za zimu u smočnicu ili u podrum. Ovaj put je samouprava željela u program uključiti i mlađe naraštaje kako bi se upoznali s hrvatskim tradicijama, stoga su na predstavljanju nazočili i učenici Pijarističke gimnazije i polaznici Dječjeg vrtića Rozgonyieve ulice.

Kaniški tamburaši

Hrvatska manjinska samouprava toga pomorskoga grada mnogo truda ulaže da u svoje programe i aktivnosti uključi i mlađe naraštaje. Prošlo je već više od jedno desetljeće otkako je potakla da se u dječjem vrtiću, koje pohađa najviše djece hrvatskoga podrijetla, pokrene hrvatska skupina. Od tog vremena u Dječjem vrtiću Rozgonyieve ulice odgojiteljica Magdalena Havaši podučava igrice, plesove na hrvatskom jeziku. Nažalost, učenje jezika se ne nastavlja u osnovnoj školi, naime u Kaniži se ni u jednoj osnovnoj školi ne predaje hrvatski jezik. Djeca, koja uče hrvatski u vrtiću, pa ih motiviraju roditelji hrvatskog podrijetla, često nazoče na priredbama koje organizira hrvatska zajednica toga grada. Hrvatsku mladež okuplja i Kaniški tamburaški sastav, njegovi članovi, srednjoškolci i studenti pod vodstvom Žolta Trojka već vrlo dobro sviraju i uživaju u hrvatskoj glazbi i oni su također česti sudionici hrvatskih priredaba. U posljednje vrijeme još jedna skupina mladeži se pojavljuje na priredbama, a to su učenici Pijarističke gimnazije, koji sudjeluju na hrvatskoj nastavi.

Marija Vargović, predsjednica kaniške samouprave, smatra da ubuduće treba mnogo ulagati u okupljanje mladeži. Stariji naraštaj vrlo je djelatna. Pjevački zbor, koji okuplja domalo trideset članova, uvijek je na svim programima, počev od hrvatskih misa do

zabavnijih programa gdje i njegovi članovi pridonose tomu da oni budu uspješni, kao što su se pripremali na kulturnu i gastronomsku priredbu. Roditelji s djecom, bake i djedovi s unucima pripremili se s kulturnim programom i izvrsnim tradicionalnim jelima. Na pozornici kaniškoga Malog dvorca učenici Pijarističke škole recitali su pjesmu Jolanke Tišler, Mješoviti pjevački zbor uz izvrsnu pratnju tamburaša pjevao je hrvatske pučke pjesme, a zatim je slijedilo kušanje tradicionalnih jela.

Svatko je donio neki svoj specijalitet, pripremljen na svoj način: žličnake s vrhnjem, lukom ili makom, mazanice slatke ili slane, juhu od graha i kašice, gibanicu, zdignjene kolače, zlevanku i drugo. Mame i bake pričale su o nekadašnjim vremenima, što se nekada kuhalo, kakve su bile namirnice i zbog čega su bila zdrava nekadašnja jela, koja se i danas mogu kuhati.

Beta

Članica pjevačkoga zbora s unukom

Učenici Pijarističke gimnazije

Hrvatski pjesnici u iseljeništvu i članovi KLD REŠETARI

REŠETARAČKI SUSRET PJESNIKA Rešetari objavljuje Natječaj za XV. Zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljeništvu i članova Književne sekcije 2 9 2 KLD «Rešetari» iz Rešetara. Svaki pjesnik može sudjelovati s tri pjesme. One trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Pisati na računalu i dostaviti na e-mail adresu, ili CD, ili pisačim strojem na papiru A4 formata (jedna pjesma jedna stranica). Broj objavljenih pjesama u zbirci isključivo ovisi o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis – do šest rečenica (datum rođenja, adresa stanovanja, stručna sprema i posao koji sada radi, gdje i kada su mu objavljeni radovi). Svoje radove slati na adresu: KLD «REŠETARI» Vladimira Nazora 30; 35 403 Rešetari, Hrvatska, najkasnije do 1. siječnja 2012. g.

Mladi hrvatski pjesnici u iseljeništvu i mladi članovi KLD REŠETARI

REŠETARAČKI SUSRET PJESNIKA Rešetari objavljuje Natječaj za IV. Zbornik pjesama mladih hrvatskih pjesnika koji žive u iseljeništvu i mladih članova Književne sekcije 2 9 2 KLD «Rešetari» iz Rešetara. Autori trebaju biti mlađi od 18 godina. Svaki pjesnik može sudjelovati s tri pjesme. One trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Pisati na računalu i dostaviti na e-mail adresu ili pisačim strojem na papiru A4 formata. Broj objavljenih pjesama u zbirci je 50, a isključivo ovisi o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoje podatke (godinu rođenja, školu koju pohađa, adresa stanovanja). Svoje radove slati na adresu: KLD «REŠETARI» Vladimira Nazora 30; 35 403 Rešetari, Hrvatska, najkasnije do 15. veljače 2012. g.

Što darovati za Božić?

Darivanje je neodvojivo od božićnih blagdana i Nove godine, a međusobna razmjena darova u tom razdoblju od pamfivijeka simbolizira neprekidnu povezanost među ljudima te priziva obilje i blagoslov.

U europskoj tradiciji međusobno darivanje potječe još iz rimskog doba u kojem su se poklanjale razlistale grančice ukrašene jabukom ili pozlaćenim orasima. Uz posebno naglašeno darivanje djeci te pripadnicima nižih od viših staleža, etnografska tradicija bilježi i običaj darivanja životinjama i vodi, kao simbolima života. U Hrvatskoj je tako u mnogim krajevima bio običaj da se u vrijeme oko Božića u bunar bacaju kolači, jabuke i sol kao dar vodi. I u suvremeno doba darivanje ima važnu ulogu u vrijeme Božića i Nove godine. Davanje i primanje poklona pridonosi posebnom ozračju koje vlada u tom razdoblju, zbližava ljude, ispunjava ih i čini sretnima. No, kako se danas nije lako snaći u obilju svega i svačega te odabrati prikladan dar za nekoga tko već sve ima, dobro je pri izboru imati na umu neka od pravila darivanja.

Uživajte u izboru darova

Darivanje mora biti istinsko uživanje, ne samo za onoga tko prima nego i za onoga tko daruje. Zato na vrijeme sastavite popis osoba i darova kojima ih kanite obradovati. Ako niste sigurni što netko želi, nemojte se ustručavati pitati. Tako ćete pokazati da vam je posebno stalo do osobe koju želite obradovati, a ne da nemate mašte. Pravi dar je onaj koji osobi kojoj ga darujemo nije prijeko potreban, ali kojeg se, kada ga dobije, ne bi više odrekla ni za što na svijetu. Ako sami niste uvijek imali sreću da dobijete baš takav dar, nikad, uopće nikad nemojte doći u napast nekome darovati ono što ste vi dobili. Unatoč uvriježenu mišljenju, knjige i CD-i nemaštoviti su darovi samo za one koji će ih odmah odložiti na policu i zaboraviti. Pravi će obožavatelji u

Psi kao božićni dar

čarima tih darova itekako uživati. Knjige, naravno, baš kao i parfeme, kupujte isključivo osobama koje dobro poznajete i u čiji ste ukus stopostotno sigurni. U izboru darova za romantične osobe koje su cijelu godinu u pomalo božićnom raspoloženju poklonite komplet romantičnih videofilmova, pretplatu za kazališnu ili koncertnu sezonu, torbicu ili šal posut svjetlucavim kamenčićima, baršunast jastuk. Ljubiteljima životinja odaberite primjerice nakit u obliku neke životinje, modni dodatak, kapu, šal ili torbu s uzorkom leoparda ili zebre, rustični skijaški pulover sa stiliziranim jelenima itd. Za one koji žive samo za svoj posao blagdanskim darom nemojte niti pokušati preodgojiti. Stoga ih bez imalo razmišljanja obdarite nečim što će im koristiti u uredu ili na poslovnom putovanju, primjerice vrhunskom kemijskom olovkom, torbicom za mobitel, prostirkom za uredsku relaksaciju, putnom budilicom itd. Uostalom, možete i sami izraditi dar, možda će on najviše usrećiti prijatelja ili članove obitelji.

I djeca kozarskoga dječjeg vrtića primili su Sv. Nikolu s igrom, plesom i nizom iznenađenja, te obradovali sveca bijele brade

BOŽIĆNE SMS-PORUKE – POŠALJI SVOJIM PRIJATELJIMA

Zvezdano nebo noćas blista i svi slavimo Isusa Krista, na nebu sjajni mjesec se zlati, Božji blagoslov neka Vas prati! SRETAN BOŽIĆ!

Kad Božić pokuca na vrata i spoje se kazaljke sata, neka ispune ti se sve želje, tugu neka otjera veselje... SRETAN BOŽIĆ!

U dalekom gradu u zimskoj noći Isus spasitelj otvori oči. Od radosti i sreće anđeli zapališe svijeće, a jedan od njih reče: Sretan Božić i mnogo sreće!

U tijelu zdravlje, u duši mir, u mislima radost, u srcu mladost, a u radu uspjeh – mnogo sreće i lijepih snova neka tebi donesu Božić i Nova godina!

Kada anđeli upale božićnu svijeću, to ti ja želim zdravlje i sreću. Tisuću zvijezda kad naprave pir, to ti ja želim ljubav i mir! SRETAN BOŽIĆ!

Dopusti da se Božić dogodi u tvom srcu, da se ljubav rodi svaki dan iznova, jer Božić postaje vidljiv u svakoj ljubavi među ljudima! Sretan Božić!

Srce ispunjeno toplinom, lice ožareno vedrinom, mir i dobro doma tvoga i sve najbolje za Božić želim ti iz srca svoga!

Što da ti poželim što nitko poželio nije? Badnje večer je sveto, srcu najmilije. Rodio se Isus da nas izbavi iz grijeha i neka ti se Duh Sveti useli u srce da otjera tugu i podari sreće, „mogo lijepih snova i pahulje bijele. Sretan Božić!

Dok nebom lete pahulje bijele. Dok se sada poljupci i darovi dijele. Anđeli neka poruku ponesu na krilima bijelim, da ti najsretniji Božić od srca želim!

Dok zadnji badnjak gori, slušaj srce što ti zbori: Blagostanje, mir i dobrota neka vas prate cijeloga života.

Napravi i ti medenjake i čokoladne kuglice za božićni stol

Cimet, klinčić i ostali začini koji božićne kolačiće čine tako ukusnima i tako mirisnima, pozitivno djeluju i na nas. Miris klinčića i cimeta nas tako duševno opusti, ispunjava ugodom i toplinom oko srca. Stoga i ovoga prosinca umijesite i ispecite što više različitih aromatičnih kolačića i kekisa te potom zajedno s prijateljima i članovima obitelji uživajte u njihovim mirisima i okusima!

Božić ne može bez medenjaka. Ako i vi spadate u skupinu medoljubaca, ovim ćete receptom sigurno biti oduševljeni. Jer vjerovali ili ne, ovi se medenjaci mogu jesti odmah, bez čekanja. Dakako, stajanjem ne gube na vrijednosti ni okusu, ali ako ih volite, ovi medenjaci neće niti stići odstaviti u kutijici jer su jednostavno prefini. Čokoladne su kuglice također izvrsne, a ne treba se mučiti ni s pečenjem, a još su i vrlo ukusni.

Medenjaci

Potrebno:

35 dag glatkog brašna; 20 dag šećera; 10 dag mljevenih oraha; 3 žlice meda; 2 jaja; 1 žličica cimeta ili začina za medenjake; 1/2 žličice soda-bikarbone; 1 vanilin šećer

Priprema:

U većoj posudi promiješati sve suhe sastojke, dodati jaja i med pa rukom umijesiti tijesto. Moram vas upozoriti da ovo nije nimalo lak zadatak jer mijesiti se mora dosta dugo, masa je užasno rasipna i suha, pa u jednom će vam se trenutku zacijelo učiniti da ste negdje pogriješili ili da je recept kriv. Ali nije!

Tako treba biti - samo nastavite rukama, više tiskati tijesto nego mijesiti kao klasično prhko, te pokušavati pritiscima dlanova napraviti kuglu. Nakon nekog vremena primijetiti ćete

kako je masa sve cjelovitija i sjajnija te kako se sve lakše oblikuje.

Omotati tijesto prozirnrom folijom i pospremiti u hladnjak na 30 minuta. (Ovo će vam i dobro doći da odmorite ruke od miješenja prije ostatka posla.)

Razvaljati tijesto valjkom na debljinu od 1/2-1 cm i rezati željene oblike modlicama.

Prilikom razvaljavanja opet biste mogli imati poteškoća s pucanjem tijesta (jer doista je jako prhko), pa si pomozite tiskanjem dlanom na mjestima gdje je tijesto puklo. Ako nemate volje za valjanje i rezanje modlicama, možete od mase raditi male kuglice, malo ih dlanom sploštiti pa ih tako ispeći.

Slagati ih u lim na papir za pečenje u malim razmacima jer će se pečenjem raširiti te ih premazati bjelanjkom i posipati sjeckanim lješnjacima.

Peći ih u prethodno zagrijanoj pećnici na 180 stupnjeva 10-15 minuta. Dužina pečenja ovisi o debljini na koju ste ih razvaljali. Pazite samo da ih ne prepečete (što ćete primijetiti po rumenoj boji od gore) jer će tada medenjaci biti tvrdi.

Ostaviti ih na limu dok su vrući i dok se malo ne stvrdnu, a tada ih premjestiti u kovne kutije s poklopcem.

Čokoladne kuglice

Potrebno: (za oko 100 kuglica)
1 kg mliječne čokolade; 10 dag kokosa; 25 dag cornflakesa (kukuruznog); 20 dag margarina

Priprema:

Cornflakes valjkom za tijesto zdrobiti na manje komadiće.

U većoj posudi natrgati čokoladu na manje komadiće, a maslac izrezati na male kriške i uz miješanje na pari otopiti. Dodati izmrvljeni cornflakes i kokos i dobro izmiješati, prvo kuhačom, a potom rukom. Masa se dosta teško miješa i čini se prilično suha i rasipna, ali bez brige, to tako mora biti. Odmah raditi manje kuglice i uvlađavati ih po želji u kokos ili šarene ukrasne kuglice. Kuglice su prilično rasipne, pa ih je potrebno više rukama gnječiti nego uvijati između dlanova da bi se dobila kuglica. Osušiti na zraku ili staviti u hladnjak do posluživanja.

Kuglice možete poslužiti u malim papirnim košaricama pa će izgledati ljepše.

Izradila: Dijana Kovači
iz Firchaza

Božićne jaslice u Vörsu

U cijeloj su Europi poznate božićne jaslice izrađene u šomodskom naselju Vörsu, koja bi mogla ući i u knjigu Guinesovih rekorda zbog svoje veličine i materijala utrošenih u nju. Jaslice izrađuju na 50 četvornih metara, od 40 velikih ladica mahovine, 35 borova podrug kubičnog metra dasaka, letava i greda. Umalo trideset osoba radi na izradbi jaslica, osim kipova od gipsa, sve je izrađeno od prirodnih materijala. Izrađene ovogodišnje božićne jaslice mogu se pogledati od 26. studenoga 2011. do 31. siječnja 2012.

Možete i sami izraditi jaslice

Ako želite imati baš svoje prave, velike jaslice, ne treba vam mnogo ni novca ni potrage po ovih dana krca tim trgovinama. Potrebno vam je samo malo dobre volje, nekoliko komada starih dasaka (mogu poslužiti ostaci starog namještaja i sl.), malo šumske mahovine i kore od drveta, čavlići i ljepilo, pa izradba jaslica može početi. Figurice za jaslice ipak je potrebno kupiti, no ako imate malo mašte i smisla za to, možete i njih napraviti doma, od kartona ili gline. I to je ono što vam nitko ne može nadoknaditi - uživanje u toplom domu uz mirise božićnih kolača, ispod bora uz vlastoručno napravljene jaslice. Kakve god božićne jaslice nabavili ili napravili, bilo da ste upali u božićni žrvanj kupnje u zadnji čas ili da ste to obavili već odavno i u miru, bez obzira jeste li stigli ili niste stigli oprati baš sve prozore i počistiti baš svaki kutak stana, ne zaboravite uživati u najbitnijim stvarima - to je vaša obitelj, a zajednički trenuci provedeni sa svojim najdražima neprocjenjivi su.

Pokršten sumartonski mošt u vino

Martinje, dan krštenja mošta, najveće je veselje za uzgajivače vinove loze, toga se dana kuša plod cjelogodišnjeg rada u vinogradu, podrumu, a groždani sok službeno postaje vino. Iako su sumartonski vinari tjedan poslije proslavili Martinje, 19. studenoga, to vinu nije naškodilo, a pečena je guska bila jednako ukusna, na što su se okupili članovi Prijatelja vina kod podruma Lacija Horvata na Velikom polu.

Na Kamanovim goricama i u Velikom polu mnogi Sumartonci, a i neki Serdahelci imaju svoje vinograde i podrume. Neki od vlasnika provedu svoje slobodno vrijeme u prekrasnom prirodnom okolišu s punim komforom, jer u vinograd je dovedena i struja i voda. Otkako se utemeljilo Društvo prijatelja vina u Sumartonu 2007. g., vinari se mnogo više posvećuju kulturi uzgoja vina, uređivanju podruma i njegove okolice, trava je svugdje uredno pokošena, posađeno je cvijeće, izloženi su stari predmeti. Cilj je utemeljenja udruge, na čijem je čelu Lajoš Vlašić, predsjednik, bio upravo to, okupiti gazde, pružiti im stručnu pomoć u proizvodnji vina dobre kakvoće i stvoriti kulturu kušanja vina uz njegovanje hrvatskih običaja. Udruga od samog utemeljenja proslavlja blagdan vina od Vincekova do Martinja, te u suradnji s mjesnim kulturnim društvom nazočna je na mnogim drugim kulturnim i gastronomskim priredbama u okolici, a najveća priredba mu je Festival Zle-vanka, vino i tambure, koju organizira zajedno s mjesnim KUD-om.

Dvije civilne udruge dobro se nadopunjuju u svim aktivnostima, čak i krštenje mošta je prvo udomaćilo kulturno društvo, a nakon utemeljenja vinarske udruge organizaciju je preuzelo ovo zadnje, no članovi kulturnog društva nikad ne izostaju ni s priredbama vezanih uz vino, naime neki od njih su i vinske gazde, a uz vino uvijek godi i dobro jelo, i dobra pjesma, i tamburica.

Krštenje mošta upriličeno je u vinogradu kod podruma Lacija Horvata, gdje je sve goste čekala guska Štefa Rodeka, te druga guska u krušnoj peći, po receptu Ladislava Gujaša. Običaj krštenja mošta, na koji su se okupili gosti i drugih vinskih udruga iz Ludbrega, Letinje, započelo je pozdravnim riječima predsjednika g. Vlašića, pa je slijedio posjet podruma, odnosno muštra vina. Kakvoću su vina ocijenili letinjski vinari, sumartonski vinari su se natjecali s 23 uzorka bijelog i pet uzoraka crnog vina. Prema ocjeni članova žirija, ove godine s najbolje bijelo vino ima Joža Švelec, a s najbolje crno vino Laci Hederić. Ceremonijal krštenja mošta održan je kod domaćina, obitelji Lacija Horvata, u ulozu biskupa je bio Ladislav Gujaš, u ulozu kumova Janica Dombai i Toni Hederić, a ministrant je bio Šandor Kobra. Uz finu kapljicu i pečenje stigli su i Sumartonski lepi dečki s tamburicama.

Beta

Snimka: Lajoš Vlašić

Četvrt stoljeća Orkestra „Čabar” iz Baje

Orkestar „Čabar”

U subotu, 26. studenoga, na Vancagi u Baji proslavljena je 25. obljetnica Orkestra „Čabar”. U športskoj dvorani tamošnjeg Općeprosvjernog središta okupilo se mnoštvo poštovatelja orkestra i ljubitelja narodne glazbe iz Baje, ali i okolnih naselja, koji su nakon brojnih čestitaka upućenih tom orkestru i uručenih darova, druženje nastavili u okviru plesne zabave. Čestitke su im uputili predstavnici grada, gradskih ustanova i kulturno-umjetničkih društava. Uza slavjenike, za dobro raspoloženje na balu s naramkom pobrinuo se gostujući Orkestar „Orašje” iz Mohača odnosno Vršende.

Još davne 1986. godine, četvorica studenata na Visokoj učiteljskoj školi u Baji osnovala je orkestar pod imenom „Čabar”, kroz koji je u proteklih 25 godina prošlo 15 članova. Orkestar danas broji sedam stalnih članova, među kojima nalazimo i trojicu osnivača, ali i mlade članove, od kojih najmlađi svira tri godine s orkestrom. Članovi su orkestra Jakab Tiszai (harmonika), Róbert Müller (frula, klarinet), Antun Gugan (brač), Attila Lógó (bega), Szilvia Bán (violina), Attila Csurai (prim), Ádám Szabó (basprim). Za njegovanje hrvatske tradicije Orkestar „Čabar” 2010. godine dobio je priznanje „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” koje u povodu Dana manjina dodjeljuje Mađarski prosvjetni zavod i lektorat za likovnu umjetnost. Od 2000. godine djeluju kao Udruga „Čabar” koja čuva, istražuje, sakuplja i promiče narodnu baštinu, prije svega glazbenu kulturu bunjevačkih Hrvata. Na priredbama nastoje predstaviti tradicije bunjevačkih Hrvata, ali rado izvode i makedonske, i srpske melodije. Iako pripadnici raznih narodnosti, članove Orkestra povezuje posebna ljubav prema hrvatskim i drugim južnoslavenskim glazbenim tradicijama. Najvažnijim smatraju da sve što rade, sve što sviraju rade iz čiste ljubavi. Dodajmo da gotovo nijedna gradska priredba ne može proći bez njihova nastupa, a vrlo rado odazivaju se svim pozivima, sviraju na raznim priredbama, prelima, zabavama, prate kulturno-umjetnička društva, školske folklorne skupine. Potkraj devedesetih izdali su prvi i do sada jedini nosač zvuka s hrvatskim, srpskim i makedonskim melodijama.

S. B.

MOHAČ – Hrvatska samouprava grada Mohača 12. prosinca organizirala je redovitu godišnju javnu tribinu, koja je upriličena u prostorijama Šokačke čitaonice. Ujedno je održano i okupljanje „Dođite na divan”.

KALAČA – Pošto je dosadašnji ravnatelj Katoličke ustanove Naše Gospe u Kalači Kálmán Solti izabran za ravnatelja škole u Kecelju (Kecel), koju je nedavno u održavanje preuzela Crkva, novom ravnateljicom kalačke ustanove, u kojoj je prije nekoliko godina pokrenuta nastava hrvatskoga jezika prvo u obliku kružoka, a poslije i redovite predmetne nastave, postala je Eszter M. Emma Koczák, koja je do sada radila u nastavi kao vjeroučiteljica.

Hrvatski dan u Kisegu

„U redu starih naselja koja okružuju Zagreb, glavni grad Hrvatske, na sjeveroistočnom dijelu smjestilo se je Čučerje, koje se prvi put spominje 1201. ljeta u ispravi kralja Emerika, i u crkvenim dokumentima. Na dan Svetoga Emerika slavu Hrvati u Kisegu svoj Hrvatski dan, evo, već i to povezuje nas“ – rekao je pri otvaranju programa Hrvatskoga dana Ante Kordun, predsjednik HKPD-a Bosiljak iz Čučerja, u Osnovnoj školi Svete Margite u Kisegu.

Mašu su služili, sliva: Vilmoš Harangozo, kiseški, Anton Kolić, ratištofski, i Štefan Dumović, židanski dušobrižnik

Program, 5. novembra, začeo se je u 16 uri, ali goste je Šandor Petković, predsjednik HMS-a u Kisegu, već primio uru prije da im pokaže znamenitosti Jurišičevoga gradića. Čučerjanci, koji su ov vikend gostovali na Undi, rado su primili kisežanski poziv na ovo otpodne. Farnik Ratištifa i kiseških Hrvatov, Ante Kolić, pred svetom mašom kod crkve Svetoga Emerika s ljubavlju je pozdravio svoje zemljake. Pri svetoj maši sa Štefanom Dumovićem i Vilmošom Harangozovom su peljali ov vjernički susret. Zborovodja Mirko Berlaković sa zborom Svetoga Emerika je ponovo pokazao svoju muzičku kvalitetu. Poslije polaganja vijenca kod spomen-ploče Mate Meršića Miloradića slijedio je kulturni program.

Bunjevačke tance, glazbeni intermeco s tamburaši i zborom iz Čučerja pratile su pjesme i tanci iz Čučerske svadbe. Smanjena čučerska ekipa sa 45 članov ugrijala i oduševila je svoju novu kisežansku publiku. U uspjehu je ogromni dio imao i prof. Ambrozije Puškarić, dirigent muzičke sekcije. Normalno da kod riči zahvale i kod prikdavanja darov nisu falile cedejke, DVD-snimke, zagrebačka spomen-srca i Jurišičevo vino ter zaufanje u novom susretu. Pjevački zbor iz Bika s gradišćanskimi jačkami je završio kulturni dio Hrvatskoga dana. Svi nazočni su se navečer strefili u Hrvatskom klubu, kade su poslije vičere jačili i tancali sve do zore, pomoću svirke Imria Harsanyia.

Marija Fülöp-Huljev

O povijesti grada je Čučerjanom govorio predsjednik HMS-a Šandor Petković

Plesni tabor u Gari

Po uspješnom natječaju kod Državnoga temeljno-koordinacijskog fonda „Sándor Wekerle“ Hrvatska manjinska samouprava u Gari prigodom dugačkog vikenda za Sve svete organizirala je plesni tabor.

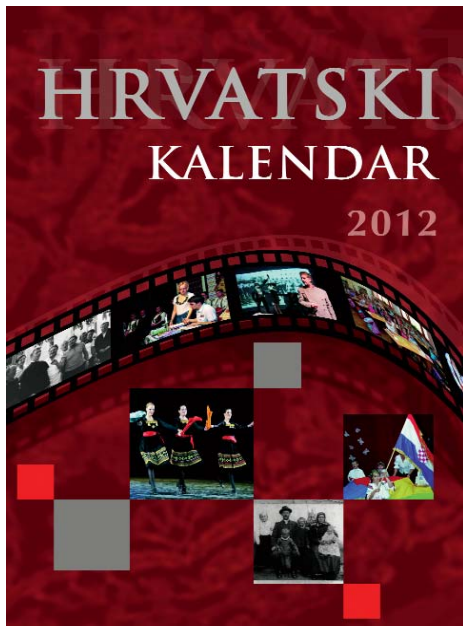

Plesno-folklorni tabori u Gari imaju duboke korijene. Folklorni život bunjevačkih Hrvata njeguje se stotinjak godina, počevši od amaterskih društava, preko kazališne skupine poznatoga dramskog redatelja, pokojnog Antuna Karagića između dva svjetska rata, te plesne skupine koje su preko mnogo desetljeća prikazivale naše folklorno blago u Bačkoj, u drugim regijama i u matičnoj zemlji.

Pripreme na nastupe, podučavanje novih koreografija odvijalo se u plesnim taborima u kojima su se osim rada stvarala i nova prijateljstva, pa čak i sklapali brakovi. Djelatnu ulogu u sastavljanju koreografija i novih plesova imali su naš poznati koreograf Antun Kričković, rodom iz Gare, njegova supruga Marija Silčanov, te voditeljice kulturnih skupina Eva Zorić, Zlata Šibalin-Fehér, Mirjana Rudić-Keresztes, Zorica Zomborčević, jednako kao kod tamburaša pokojni učitelj tambure Joso Ribar, Marko Zegnal i Stipan Krekić. Također trebamo spomenuti i umirovljenog učitelja Jakova Dujmova, koji je radio s amaterskim glumcima i pratio grupe na nastupe. Plesni su se tabori još i prije desetak godina organizirali na tjedan dana, a sudionici su dolazili iz svih regija gdje žive Hrvati u Mađarskoj, koji su se smjestili kod mjesnih obitelji i u školskom obdaništu.

Nažalost, zbog materijalnih razloga ti tabori danas se odvijaju u znatno skromnijim okvirima. Ove godine zbog obnove doma kulture tabor smo trebali držati u dvorani za tjelesni odgoj mjesne osnovne škole. Radili smo u tri sekcije, osnovnoškolske, omladinske i odrasle skupine. Sudionici su bili većinom mještani, miješanih narodnosti sela, ali bilo je nekoliko zainteresiranih iz Baškuta i Baje. Plesače su pratili tri člana mjesnog TS „Bačka“. Tabor je započeo u petak navečer, pa je potrajao do ponedjeljka. Osnovnoškolci su učili bunjevačke dječje igre i pjesme kao Jastuk tanca, Mazujka, Sirotica, Šibari i drugo. Podučavala ih je učiteljica pjevanja mjesne osnovne škole Barbara Oroszi Seregi s pomoću Mirjane Rudić Keresztes. Omladinska plesna skupina je učila dalmatinske, podravske, baranjske šokačke, bošnjačke i slavonske plesove. Uvježbale su Zorica Zomborčević i Mirjana Murinji. Odrasla izvorna bunjevačka kulturna grupa učila je bunjevačke koreografije preljčkih običaja te posebne plesove i pjesme. Podučavala ih je Mirjana Rudić Keresztes. Glavni je cilj tabora činila priprema na samostalan cjelovečernji program, koji su Garci prikazali 12. studenoga 2011. u pomurskom Sumartonu prigodom mjesnog proštenja, na Martinje. Tijekom dugačkog vikenda održali smo i književnu večer s predstavljanjem nove knjige Marka Dekića „Pruži mi ruku“ i predstavljanjem izdavačke kuće Hrvata u Mađarskoj, Neprofitnog društva „Croatica“.

Martin Kubatov

Hrvatski kalendar 2012 u svaku hrvatsku kuću! Naručite što prije Hrvatski kalendar za 2012. godinu po cijeni od 750 forinti.

Adresa: 1065 Budapest,
Nagymező utca 68.
Tel.: +36-1-269-2811;
e-mail: croatica@croatica.hu.

**Dušnočka Hrvatska
manjinska samouprava
i tamošnja Hrvatska
vjerska zajednica
rimokatoličke župe
srdačno Vas pozivaju na
BOŽIĆNI KONCERT**

koji se priređuje
29. prosinca 2011. godine
u dušnočkoj rimokatoličkoj
crkvi.

Program:
Misa na hrvatskom jeziku,
s početkom u 15 sati,
predvodi je
santovački župnik
Imre Polyák.
Nastup pjevačkih
zborova iz Baje,
Kačmara, Santova,
Kalače i Dušnoka.
Nakon koncerta slijedi
zajednička
večera i druženje.
Veselim se Vašem dolasku!

Kačmar

Proslavljene Materice i Oci

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave, 10. prosinca u Kačmaru su proslavljene Materice i Oci, blagdan bunjevačkih majka i očeva, koji se slavi treće, odnosno četvrte nedjelje došašća. Ujedno su se prisjetili Ivana Petreša istaknutoga bunjevačkohrvatskog kulturnog djelatnika, književnika i nekadašnjega kačmarskog župnika.

Proslava, već po običaju, počela je misom na hrvatskom jeziku koju su predvodili vlč. Željko Augustinov i Dragan Muharem iz Subotice. Misa je uljepšana pjevanjem župnog crkvenog zbora u pratnji aljmaškoga kantora Istvána Aradia.

Nakon mise zastupnici Hrvatske manjinske samouprave i vlč. Augustinov položili su vijenac sjećanja kod spomenika Ivana Petreša u središtu naselja, a proslava je nastavljena s kratkim prigodnim programom u gostionici „Sarok”. Predsjednik hrvatske samouprave Grgo Ispanović s toplim je riječima pozdravio nazočne, čestitajući im Materice pjesmom

Ivana Petreša. Učenici hrvatske skupine Materice su čestitali s ovim stihovima:

*„Hvaljen Isus, gazdarice,
čestitam Vam Materice.
Ja sam došla priko mora,
da mi date malo ora.
Snašla me je strašna muka,
da mi date i jabuka.”*

Nakon čestitara, nastavnički pjevački zbor otpjevao je nekoliko hrvatskih pjesama. Tradicionalna priredba bunjevačkih Hrvata u Kačmaru protekla je u obiteljskom ozračju.

Tekst i slika: Teza Vujkov Balažić

Foto: Z. Farkás

Božićni program KUD-a Tanac i KUD-a Marica u Salanti